

ГОДИШНИК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Библиотечно-информационни науки

Том 16, 2024

ANNUAL OF SOFIA UNIVERSITY “ST. KLIMENT OHRIDSKI”

FACULTY OF PHILOSOPHY

Library and Information Science

Volume 16, 2024

ЕДИН ТЪРСЕЩ И НЕСПОКОЕН ПРОФЕСИОНАЛЕН ДУХ: ДОЦ. Д-Р ЕЛИ ПОПОВА НА 65 ГОДИНИ

ВАНЯ ГРАШКИНА-МИНЧЕВА

Ваня Грашкина-Минчева. ЕДИН ТЪРСЕЩ И НЕСПОСОЕН ДУХ: ДОЦ. Д-Р ЕЛИ ПОПОВА НА 65 ГОДИНИ

Статията си поставя за цел да проследи по-важните постижения в професионалната и научноизследователската дейност на Е. Попова, като открие нейните приноси в съвременното развитие на библиотечното дело и библиотековедската наука у нас. Направен е опит да се очертае най-същественото и характерното за професионалиста и човека Е. Попова, което е определящо за нейния висок авторитет в библиотечната общност. Статията е структурирана в 3 части. Във въведението се изяснява свързаността ми с Е. Попова, съвместната ни професионална дейност и сътрудничество. Във втората част се проследява професионалната ѝ дейност и постиженията ѝ с национални измерения като ръководител на структури в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, ББИА и като преподавател в Катедра БНИКП към Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Третата част съдържа аналитичен обзор на богатата и разнообразна научна продукция на Е. Попова, която включва 3 книги и една глава от книга в съавторство, 63 студии и статии в научни сборници и периодични издания, 10 превода на научни статии, съставителство, редакторство и членство в редколегията на списание „ББИА онлайн“, и 8 научни сборника. Проследени за тематичните области, обект на нейните научни интереси, като са изведени основните ѝ приноси. В заключението се подчертават някои от по-изявените ѝ личностни качества, които в съчетание с професионализма ѝ я превръщат в един от най-ярките представители на библиотечната общност в България.

Ключови думи: библиотечно дело, България; Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (НБКМ); библиотекознание; библиотечен персонал; библиотечно обслужване; библиотечно образование; дигитализация; Българска библиотечно-информационна асоциация (ББИА).

The article aims to trace the more important achievements in the professional and research activities of E. Popova, highlighting her contributions to the contemporary development of librarianship and library science in Bulgaria. An attempt is made to outline the most essential and characteristic features of the professional and human E. Popova, which is decisive for her high authority in the library community. The article is structured in 3 parts. The introduction clarifies my affiliation with E. Popova, our joint professional activity and cooperation. The second part traces her professional activities and achievements with national dimensions as head of structures at the National Library “St. St. Cyril and Methodius”, BBIA and as an assistant professor at the Department of Library Science, Scientific Information and Cultural Policy at the Faculty of Philosophy of Sofia University “St. Kliment Ohridski”. The third part contains an analytical review of rich and diverse scientific production of E. Popova, which includes 3 books and one co-authored book chapter, 63 studies and articles in scientific journals and collections, 10 translations of scholarly articles, compiling, editing and membership in the editorial board of the journal “BBIA Online” and 8 scholarly collections. The thematic areas of her research interests are traced, and her main contributions are outlined. The conclusion highlights some of her more prominent personal qualities, which, combined with her professionalism, make her one of the brightest representatives of the library community in Bulgaria.

Keywords: Librarianship, Bulgaria; National Library St. St. Cyril and Methodius National Library; librarianship; library staff; library service; library education; digitalization; Bulgarian Library and Information Association (BLIA).

ВЪВЕДЕНИЕ

Е. Попова е част от поколението, на което беше съдено да преживее най-пълноценните си години в тежките условия на прехода. Особено кризисни бяха тези години за библиотечния сектор – подценяван в националните политики, нереструктуриран и недофинансиран. Целия си професионален път Е. Попова посвети на каузата на библиотеките и тяхното развитие в синхрон с обществените потребности, въпреки трудните условия, които обезсърчиха мнозина.

Е. Попова има богата професионална биография, тъй като е работила във всички области на библиотечния сектор. Израснала в годините като изключителен професионалист и натрупала ценен опит, през последното десетилетие тя се посвети на преподавателската и научноизследователската дейност. Целеустремена и амбициозна, на всяка от заеманите позиции тя търси иновативни решения на проблемите и не се поколебава да ги внедрява. Изследователските ѝ наклонности и аналитичното ѝ мислене се проявяват още в първите години на професионалната ѝ реализация и логично се разгръщат през последните години, когато е изключително продуктивна. Смело може да се каже, че Е. Попова завоюва своя „ниша“ в библиотечното дело у нас и съвременното българско библиотекознание.

Съдбата ме срещна с Е. Попова през студентските ни години в Държавния библиотечарски институт (ДБИ). След това заедно се обучавахме в Минския ин-

ститут за култура в продължение на четири години, което ни сближи и направи повече от приятели. Професионалният ни път ни събра първо в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (НБКМ), а по-късно 5 години работихме съвместно по проекта на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА) „Напредък и устойчиво развитие на библиотечния сектор в България“. През всички тези години, независимо колко интензивни са били контактите ни, съм чувствала Е. Попова като съмишленик и съратник, чието професионално и лично мнение винаги е било уважавано и търсено в общността.

Настоящото изложение си поставя за цел да проследи по-важните постижения в професионалната и научноизследователска дейност на Е. Попова, като открие нейните приноси за развитието на библиотечното дело у нас и в библиотековедската наука.

ПРОФЕСИОНАЛНА ДЕЙНОСТ

Е. Попова извървява целия път на професионалното образование – от най-ниската степен до най-високата. Завършва ДБИ през 1979 г. Висшето си образование продължава в Института по културата, гр. Минск, Беларус по специалност „Библиотекознание и библиография“ на образователно-квалификационна степен „магистър“, която завършва с отличие през 1983 г. През 2014 г. защитава докторска дисертация на тема „Кариерното развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество“ като ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки*.

Целият трудов път на Е. Попова преминава през различни сфери на библиотечния сектор. Впечатлява нейният разнообразен професионален опит, натрупан в регионална, академична и Националната библиотека, неправителствени организации и университетското образование. През 1983 г. постъпва в Регионална библиотека „Светослав Минков“ – гр. Перник като библиотекар. В резултат на изявените ѝ професионални и организационни умения, както и открояващите се лични качества като силна мотивация, чувство за отговорност, комуникативност, инициативност, творческо мислене, тя е назначавана през годините за завеждащ отдел, главен библиотекар и след конкурс за неин директор. Е. Попова ръководи библиотеката от 1995 до 1997 г. Още през тези първи години от трудовия ѝ стаж тя проявява съпричастност към професионалните проблеми и публикува статии, свързани с функциите на регионалната библиотека (РБ) и възможностите за координиране на дейностите на този вид библиотеки в Югозападна България¹.

¹ **Попова**, Ели. По повод на едно съвещание. В: *Библиотека*, 1994, № 2, с. 13–16; **Попова**, Ели. Регионалните библиотеки и предизвикателствата на времето (научни или общообразователни са регионалните библиотеки). В: *Общодостъпните библиотеки и предиз-*

Семейни причини налагат преместването ѝ в София и тя трябва спешно да си намери нова работа. В продължение на една година работи в библиотеката на Нов български университет (1998–1999), където се изявява като висококачествен специалист в библиотечно-информационната дейност. Отново с конкурс постъпва в НБКМ, където работи до 2009 г. Заема експертни и ръководни длъжности като главен библиотекар на отдел „Официални издания“ и завеждащ Европейския документационен център към мрежата EuropeDirect на ЕК, началник на направление „Специални колекции“. На Е. Попова се пада трудната задача в навечерието на приемането на България в ЕС да осъществи изпълнението на всички необходими условия от страна на НБКМ, за да отговори на високите изисквания към Европейските документационни центрове. Именно под нейно ръководство отдел „Официални издания“ е присъединен към мрежата EuropeDirect на ЕК, като тя се справя отлично с тази задача. Е. Попова е сред малцината практики, които пишат активно по професионални проблеми. Водена от чувството за високата отговорност, която носи, и личната си убеденост във важността на процеса по присъединяването ни, още тогава тя публикува поредица от статии, посветени на: ролята на обществените библиотеки в разпространяването на информация за ЕС; националната мрежа на Европейските документационни центрове; задачите на българските библиотеки за разпространяване на информация за ЕС². Информира за резултатите от проведените международни форуми, в които участва по тази проблематика.

Със същата отговорност и професионализъм тя се отнася към работата с българските и чуждестранни официални и служебни издания. В отделни статии разглежда възможностите за сътрудничество между НБКМ и обществените библиотеки по отношение на официалните издания, анализира читателите и ползването на тези издания в НБКМ, прави достойни дейността на секцията на ИФЛА „Правителствена информация и официални издания“ в

викателството на промените: Докл. [от] Нац. конф. [на СБИР], 30–31 окт. 1997 г., Благоевград. София: Съюз на библ. и информ. работници; Регионална библ. – Благоевград, 1998, с. 25–30.

² **Попова**, Ели. Национална мрежа на Европейските документални центрове у нас. В: *Библиотека*, 2002, № 4–5, с. 81–83; **Попова**, Ели. Публичните библиотеки и мястото им в разпространяването на информация за Европейския съюз: Модел за включването на националната библиотечна мрежа в изграждането на информационната стратегия за ЕС. В: *Обществената отговорност на публичните библиотеки и тяхната роля в демократичното общество: Докл. от Нац. конф. [на СБИР], Евксиноград, 24–26 септ 2003 г.* – София: Съюз на библ. и информ. работници, 2003, с. 55–60; **Попова**, Ели. Българските библиотеки и информацията за Европейския съюз. В: *Библиотека*, 2006, № 2, с. 5–13; **Попова**, Ели. Европейската тема и читателите в навечерието на приемането ни в ЕС. В: *Библиотека*, 2007, № 2, с. 38–41.

която тогава членува³. По този начин тя популяризира една толкова важна за библиотеките и демократичното ни общество тема.

Ели Попова поддържа активна комуникация с културни и информационни институции на ЕС и продължава да развива професионалните и организационните си умения. Придобива сериозен опит в международната дейност. В този период тя участва в различни обучения за повишаване на квалификацията, организирани както в България, така и в чужбина (Хага, Дрезден, Букурещ). Обогатява своите знания и умения в модерни направления като: управление на човешките ресурси, библиотеката като обществен информационен център, информация и документация на ЕС, работа с базата данни на ООН, търсене на информация в интернет и др. Това допринася значително за професионалното израстване на Е. Попова, която постепенно се утвърждава като един от авторитетите в библиотечната ни общност. Тясно свързана с темата за присъединяването на България към ЕС, тя инициира и участва в реализацията на поредица обучителни проекти на ББИА като „Срещи-семинари с регионалните разпространители на информация за Европейския съюз“ (2005), „Библиотеката въвежда Европа в моя живот“ (2008) и други. В резултат на авторитета, с който се ползва в професионалната общност, е избрана за член на Управителния съвет на ББИА. Именно поради високия си професионален капацитет през 2009 г. е привлечена в организацията и изпълнението на програмата „Българските библиотеки – място за достъп до информация и комуникация за всеки“, популярна като „Глоб@лни библиотеки – България“, финансирана от фондация „Бил и Мелинда Гейтс“. Като специалист обучения и ключов експерт тя участва в разработването на програмите за обучение на библиотекарите от над 960-те библиотеки участници, както и в проектирането на обучителните материали.

В периода 2010–2015 г. Е. Попова работи като директор на Изпълнителното бюро на ББИА, създадено за реализацията на дейностите по проекта „Напредък и устойчиво развитие на библиотечния сектор в България“, подкрепен от Фондация „Америка за България“. Проектът има изключителен принос за повишаването на организационния капацитет на сдружението, респективно разширяването на дейностите му в подкрепа на библиотечната общност. В качеството си на директор тя организира издателската, експертно-консултант-

³ **Попова**, Ели. Богати фондове от български и чужди официални издания. В: *Библиотека*, 2003, № 6, с. 72–75; **Попова**, Ели. Читателите на отдел „Официални издания“ и тяхното обслужване. В: *Библиотека*, 2003, № 3, с. 31–35; **Попова**, Ели. Официалните издания: възможности за сътрудничество между Народната библиотека и публичните библиотеки. В: *Библиотеката – минало и настояще: Юбил. сб., посветен на 125-год. на Нар. библ. „Св. св. Кирил и Методий“*. София: Нар. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2005, с. 145–149; **Попова**, Ели. Служебните публикации в отдел „Официални издания“ – ползването им по хронологичен, тематичен и езиков признак. В: *Библиотека*, 2006, № 3–4, с. 21–25.

ската и квалификационната дейност на Сдружението. Включва се активно в застъпническата дейност, представлява ББИА в работни групи и съвещателни органи, създавани в Министерство на образованието и науката, Министерство на културата и други институции. Осъществявайки активни контакти с библиотекари от различни видове библиотеки, тя допринася за утвърждаването на ролята на ББИА като единствена професионално-творческа организация на библиотечните специалисти в България и повишаването на нейния авторитет.⁴ Съществен е нейният принос за включването на училищните библиотеки в Закона за предучилищното и училищно образование в резултат от участието ѝ в работната група по създаването на законопроекта. Взима присърце издаването на списание „ББИА онлайн“, допринася за списването му като отговорен редактор, публикува редица авторски материали и преводи на статии от видни руски учени като доброволец. Изготвя писмени консултации по запитвания на библиотекари, свързани с проблемите на библиотечния персонал.

Богатият професионален опит, натрупаните знания, интелигентността ѝ и умението ѝ да комуникира с хората закономерно отвеждат Е. Попова в катедрата по „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ (БНИКП) към Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, в която през 2015 г. с конкурс заема академичната длъжност „главен асистент“. Високата ѝ научна продуктивност и преподавателска натовареност дават всички предпоставки да бъде избрана за доцент през 2018 г. Като главен асистент и доцент Ели Попова преподава по учебни дисциплини, тясно свързани с нейните научни интереси. Има лекционни курсове по дисциплините „Потребители и ползване на библиотеките“, „Проектиране на информационни услуги в библиотеки, музеи и архиви“, „Информационни системи в библиотеки, музеи и архиви“, „Развитие на персонала в библиотеката“. Води упражнения по „Дигитализация на културното наследство“, „Дигитализация на обекти“, „Въведение в дигитализацията“, „Краеведска библиография“. Ръководител е на теренната практика на студентите, която заема особено важно място в подготовката на бъдещите библиотекари. Ръководи дипломни работи на десетки студенти, с широк и разнообразен тематичен обхват. Избирана е за рецензент на два дисертационни труда за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки*: на Боряна Козарева – „Индикатори за изследване на информационното поведение на потребителите в университетските библиотеки в България“ (2021) и на Весела Георгиева – „Дигитализацията като фактор за развитието на музеите в България“ (2024). Участва в екипите на множество научноизследователски проекти, реализирани от Катедра БНИКП, сред кои-

⁴ Попова, Ели. Българската библиотечно-информационна асоциация и координацията, кооперирането и комуникацията в професионалната общност. В: *Годишник на Български информационен консорциум*, 2014 [за 2013], с. 37–40.

то: „Оценка на информационната стойност на уеб сайтовете на регионалните библиотеки в България. Конструирание на препоръчителен модел на уеб сайт, отразяващ резултатите от дейността на регионалната библиотека“ (2017); „Ловеч в българското културно пространство (История и съвременност, културни институции, културно наследство и съвременни технологии)“ (2018); „Регионални културни политики за опазване на книжовно-документалното наследство в институциите на паметта – библиотеки, музеи, архиви (добри практики в Кюстендилска област)“ (2019); „Образователни функции на институциите на паметта. Идентифициране и анализ на модели за отворено образование, приложими в библиотеки, музеи и архиви“ (2020); „Дигитална библиотека „Библиотечно-информационни науки“ (2021); Достъпност на информационни е-услуги на регионалните библиотеки“ (2022); „Софийски университет – маркер за иновации и технологичен трансфер“ (2023); SUMMIT BG-RRP-2.004-0008-C01. Изследване на дигиталната зрялост на обществени библиотеки в България (2024).

Включва се международната дейност на Катедра БНИКП, по-специално в организирането на съвместни конференции с руските партньори на катедрата. Участва в организационните комитети на съвместните конференции с Орловския държавен институт за култура, член е на редколегиите и съставител на сборниците с доклади от тези конференции.

ИЗСЛЕДОВАТЕЛ И УЧЕН. ОСНОВНИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ТЕМИ И ПРОБЛЕМИ

Е. Попова проявява афинитет към изследването и анализа на явленията и процесите в професионалната си дейност от самото начало на трудовата си кариера. Далеч преди да започне да се занимава целенасочено с научно-изследователска дейност, тя пише по актуални теми и проблеми, свързани с дейностите, с които е ангажирана. Библиографията на публикациите ѝ включва 3 книги и една глава от книга в съавторство, 63 студии и статии в научни сборници и периодични издания, 10 превода на научни статии от руски език, съставителство, редакторство и членство в редколегиата на списание „ББИА онлайн“ и 8 научни сборника.

Без да си поставяме за цел пълнота на представянето на всички публикации, ще се спрем на основните тематични области в които Е. Попова се изявява като изследовател. Разнообразна е тематиката, обект на научен интерес от нейна страна: библиотечен персонал и кариерното му развитие, библиотечна професия; организационна култура на библиотеките; потребители и ползване на библиотеките; образованието по библиотечно-информационни науки; дигитализация на културното наследство; новата визия на библиотеките и тяхната обвързаност с обществото и общественото развитие. Тези области се характеризират със своята актуалност, значимост и оригиналност, и най-важ-

ното – всички те са недостатъчно изследвани досега в българското библиотекознание.

Водещата тема в научната дейност на авторката е библиотечния персонал и библиотечната професия. Най-значимото изследване в тази област е монографията ѝ „Кариерно развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество: Част 1. Проучвания 2012–2015“, която доразвива проучванията, направени в дисертационния ѝ труд⁵. Важно е да се отбележи, че това е първото по рода си изследване по проблемите на кариерното развитие на библиотечния персонал в България, в съвременни условия. В увода се акцентира върху трансформацията на библиотеките в информационното общество и е представена обща характеристика на библиотечния персонал в българския библиотечен сектор. Изложението е структурирано в три глави. Първата глава „Предкариера“ е посветена на отношението към библиотечната професия на студентите по библиотечно-информационни специалности в българските университети и техните очаквания за кариера в библиотеката. Базирана е на анкетно проучване, като подборът на респондентите е на случаен принцип. Втората глава анализира резултатите от анкетното проучване сред практикуващите библиотекари в различни видове библиотеки. Използвана е същата методология като в първата глава. Особено ценна е третата глава, която обобщава резултатите от проведените дълбочинни интервюта с успели хора от гилдията – професионални експерти и административни ръководители. Изложението в трите глави е илюстрирано с множество графики, схеми и таблици, което го прави лесно за възприемане. В заключението се посочва наличието на противоречие между високата самооценка на библиотечните служители в полза на отговорното отношение към служебните задължения при липса на стимули, от една страна, и липсата на разбиране за ролята на кариерното развитие в неговите съвременни характеристики и измерения. Подчертава се niskия обществен статут на професията и неадекватните трудови възнаграждения в библиотечния сектор. Изводите на авторката, подкрепени с богат емпиричен материал, могат да изиграят важна роля за промяната на ситуацията и решаването на очертаните проблеми. Познаването ѝ от страна на експертите, формиращи държавната политика в библиотечния сектор е задължително с оглед на извършването на необходимите промени. Монографията предизвиква голям интерес сред професионалната общност и е обект на положителни отзиви⁶. Тя получава висока оценка и от двама видни руски професори в областта на общото библиотекознание, проф. Юрий Столяров

⁵ **Попова**, Ели. *Кариерно развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество. Ч. 1, Проучвания 2012–2015*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2016, 245 с.

⁶ **Русинова**, Евгения. [Рецензия за книгата **Попова**, Е. *Кариерно развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество. Ч. 1, Проучвания 2012–2015*]. В: *Наука*, 2017, № 4, с. 78; **Младенова**, Мария. Сериозен изследователски труд

и проф. Едуард Сукиасян в личната кореспонденция, която водят. Особено ценна е високата оценка на проф. Сукиасян, който е автор на значителни изследвания за кариерното развитие на библиотекарите в Русия.

Различни аспекти на темата за библиотечния персонал се разглеждат в редица доклади и статии на Е. Попова. Един такъв аспект са моделите на кариерно развитие⁷. Авторката разсъждава върху концептуалните насоки и подходи, като утвърждава тезата, че моделът за кариерно развитие трябва да е ориентиран към съвкупната общност от библиотечни специалисти от всички видове библиотеки, независимо от техния вид и големина.

Интересна тема, която също е слабо дискутирана от други автори, е атестирането на библиотечните специалисти. Атестационният процес в библиотеката като част от действията и механизмите на управлението за повишаване на ефективността на библиотечния персонал, респективно на функционирането на библиотечната институция е анализиран на теоретично ниво⁸. В доклада се акцентира върху същността и целите на оценяването, необходимостта от нормативното му регулиране, ролята му за повишаване на ефективността на библиотеките.

Настъпващите промени в библиотечната организация вследствие на новите условия несъмнено изисква промени в управлението на библиотечния персонал⁹. Докладът отразява някои аспекти във взаимосвързаните процеси на развитие на библиотечните институции и повишаването на капацитета на библиотечния персонал. Разгледани са определящи професионални характеристики, необходимите нови знания и умения, новите подходи в професионалното развитие на специалистите, повлияни от информационното общество.

В контекста на библиотеките Е. Попова разглежда и темата за връзката между технологиите и човешкия фактор, и как тя е адресирана в общите разработки по проблемите на съвременното общество. В идентифицирането на ефективни средства за работа всяка модерна библиотека търси правилната

по проблемите на кариерното развитие на библиотечния персонал в България. В: *ББИА онлайн*, 2017, № 3, с. 46–48.

⁷ **Попова**, Ели. Модели за кариерно развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество (концептуални насоки и подходи). В: *Литература... Наука... Библиография: Сб., посветен на 70-год. юбил. на доц. д-р Татяна Янакиева*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2014, с. 204–215.

⁸ **Попова**, Ели. Атестацията на библиотечните служители – знак за качество и ефективност. В: *Ефективността на библиотеките и подготовката на библиотечните кадри – залог за тяхното бъдеще: Докл. от XXII нац. конф. на ББИА, София, 6–7 юни 2013 г.* София: Бълг. библ.-информ. асоц., 2014, с. 95–104.

⁹ **Попова**, Ели. Акценти в развитието на библиотечната организация и на библиотечния персонал в контекста на информационното общество. В: *Лидерство и организационно развитие* [онлайн]: Сб. с докл. [от] междунар. науч. конф., Китен, България, 16–19 юни 2016. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2016, с. 471–477. Достъпно от: <https://unipress.bg/image/catalog/1pdf/6.pdf>.

формула за използване на технологиите при изпълнение на своите задачи, програми и цели, както и за развитието на човешките ресурси¹⁰.

На спецификата на управлението на човешките ресурси (УЧР) в библиотеките, основните дейности, които се включват в съдържанието на това понятие, като планиране, изготвяне на длъжностни характеристики, набиране на персонал, система за повишаване на квалификацията, атестиране, трудово възнаграждение и други, Е. Попова посвещава един от своите научни доклади¹¹. В него се проследява и ролята на всяка една от дейностите по УЧР за ефективността на библиотеката.

Пряката връзка между библиотечния персонал и организационната култура логично насочват вниманието на Е. Попова към тази проблематика и тя е сред малцината изследователи, изкушени от темата за организационната култура на библиотеките. В студията „*Въздействие на организационната култура върху ефективността на библиотеката*“ тя разглежда организационната култура като фактор, който влияе върху дейностите и имиджа на библиотеките, подчертава необходимостта от изследване на нивото ѝ в нашите библиотеки с оглед предприемането на адекватни мерки за подобряването ѝ. Направен е обзор на чуждестранни публикации по темата от представители на различни школи в библиотекознанието. Нарастващата роля на организационната култура и влиянието ѝ върху ефективността на библиотеките налагат тя да бъде поставена в центъра на вниманието на нашите библиотеки.

Е. Попова се спира и на един от аспектите на темата, а именно ролята на УЧР за организационната култура в библиотеките. Статията разглежда отговорностите и възможностите на УЧР като направление в библиотечния мениджмънт за формирането и поддържането на организационна култура в съвременната библиотека. Подходът към проблематиката е отраслов. Представено е виждане за ролята на служителите или отделите, които се занимават с УЧР за създаването на професионални стандарти на организационно поведение в библиотечния сектор¹².

На библиотечната професия в България е посветен докладът „Библиотечната професия и поведението на библиотекаря – стара тема с ново съдържа-

¹⁰ **Попова**, Ели. Технологията и човешкият фактор във формулата за ефективност на съвременната библиотека. В: *Музеи, библиотеки и архиви как центрове на съвременните историкоизследователски изследвания: Сб. материалов IX междунар. музейных чтений „Современные проблемы музеелогии“ Орел, 15–16 мая 2019 г. Вып. 7.* Орел: Орловский гос. инст. культуры, 2019, с. 144–150.

¹¹ **Попова**, Ели. Съвременното управление на човешките ресурси и неговата роля за ефективността на библиотечната организация. В: *Библиотеката на XXI век – практики, комуникации, ефективност: Сб. с докл. от Нац. конф. с междунар. участие, 8–9 септ. 2016 г., Шумен.* Шумен: Регионална библ. „Стилиан Чилингиров“, 2016, с. 151–164.

¹² **Попова**, Ели. Въздействието на организационната култура върху ефективността на библиотеката. В: *Библиотеките, културното наследство и паметта: Сб. в чест на проф. дн Цветанка Панчева.* София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2022, с. 343–364.

ние“. Той е базиран на лични впечатления и наблюдения от развитието на библиотечната професия у нас. Формулирани са насоките, в които вече протичат или назряват промени; очертават се тенденциите в съвременното възприемане на библиотечната професия; акцентите в отговорностите на библиотечните специалисти за авторитета на професията извън библиотеките; факторите, свързани с качествено развитие на библиотечния персонал¹³.

Друга област, в която задълбочено работи Е. Попова, е потребителите и ползването на библиотеките. На тази тема е посветен учебникът, резултат на апробиране в продължение на три години в курсовете по специалността¹⁴. Трябва да се отбележи, че това е първият по рода си съвременен учебник по една от най-важните специални учебни дисциплини не само у нас, но и в чужбина. В увода Е. Попова посочва комплексния характер на дисциплината, но акцентира върху двата обекта – потребителите и ползването, като ги разглежда в контекста на видовата принадлежност на библиотеките. Обслужването е фокусът, в който се съсредоточават резултатите от останалите библиотечни дейности. Това е определящо за ефективността, а обслужването според нея е „кулминация на библиотечната стойност“, създадена от организационните, технологични и човешки ресурси на библиотеката. Изхождайки от комплексния характер на тематиката, авторката проследява въздействието на съвременни социологически, икономически и други изследвания върху потребителите и ползването на библиотечни услуги. Обект на изложението са политиките на библиотеките и библиотечните услуги, видовете библиотечни услуги и спецификата им в различните видове библиотеки, комуникации в библиотеката и библиотечна конфликтология, четенето и развитието на читателя, типологията на читателите, изучаването на потребителите на библиотеката, организацията и технологията на библиотечното обслужване, видовете работа с потребителите и библиотечните програми, популяризирането и рекламирането на библиотеките, библиотекарят като субект на обслужването. Към всяка тема има препоръчителна литература, въпроси за дискусии и самоподготовка, формат на упражнения. Теоретичните знания по някои от темите са онагледени с добри примери от практиката на български библиотеки. Изданието има редица приноси, които заслужава да бъдат отбелязани. На първо място това е съвременният комплексен подход към учебната дисциплина. Библиотечното обслужване се разглежда като еманация на библиотечната дейност, неговото качество е определящо за ефективността на библиотеките. Използването на изследвания от други научни области значително обогатява и разширява

¹³ **Попова**, Ели. Библиотечната професия и поведението на библиотекаря – стара тема с ново съдържание. В: *Библиотеките днес – иновативни политики и практики: Докл. от XXII нац. конф. на ББИА, София, 7–8 юни 2012 г.* София: Бълг. библ.-информ. асоц., 2012, с. 151–158.

¹⁴ **Попова**, Ели. *Потребители и ползване на библиотеките*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2019, 264 с.

познанията по учебната дисциплина. Темите са разгледани в логическата им последователност и взаимовръзка. Проследена е спецификата на библиотечните услуги в различните видове библиотеки. Като се има предвид хроничната липса на съвременни учебни материали по специалните дисциплини, изданието запълва една значителна празнота, то е полезно не само за студентите, но и за библиотечните специалисти в областта на обслужването, маркетинга и мениджмънта, които са получили своето образование преди години.

На потребителите и ползването на библиотеките е посветена и студията *„Социалната значимост на обществената библиотека през призмата на съвременните пространства за межкултурен диалог“*¹⁵. Е. Попова разглежда предпоставките и възможностите на съвременната библиотека да създава пространство за диалог между отделните личности, между различните поколения, общности и групи, между хората от различни култури, между библиотечните специалисти и организации. Доказано е повишаването на нейната обвързаност с развитието на обществените процеси, нарастващата отговорност и участието на библиотеката в решаването на проблеми и кризи в общностите чрез методите на хуманизма и общочовешките ценности. Представени са основополагащи за дейността на библиотеките документи, политики, добри практики, които стимулират повишаването на нейната социална и демократична роля.

Студия в съавторство с Н. Карачоджукова анализира резултатите от проведено изследване върху представянето на информацията за услуги, достъп и възможностите за комуникация между потребителите и екипите на регионалните библиотеки чрез техните уеб сайтове¹⁶. Направен е обстоен преглед на предварително подбрани рубрики и подрубрики от уеб сайтовете. Проучването се допълва с примери от аналогични рубрики от уеб сайтовете на чуждестранни обществени библиотеки със същите големина, вид и задачи. На основата на количествените и съдържателните анализи на събраните данни, както и на сравненията с добрите практики на европейски обществени библиотеки са направени изводи и препоръки за подобряването на присъствието на регионалните библиотеки в интернет пространството и представянето на тяхната ефективност чрез уебсайтовете им.

¹⁵ **Попова**, Ели. Социалната значимост на обществената библиотека през призмата на съвременните пространства за межкултурен диалог. В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*. Философски факултет. Библиотечно-информационни науки, 2017, Т. 9, с. 7–42.

¹⁶ **Попова**, Ели, **Карачоджукова**, Надя. Изследване представянето на ефективността на регионалните библиотеки във виртуалното пространство: услугите, достъпът и възможностите за комуникация с потребители, представени на уебсайтовете на обществените библиотеки. В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*. Философски факултет. Библиотечно-информационни науки, 2017, Т. 9, с. 81–115.

На същата проблематика е посветена и публикацията „*Уеб сайтът на съвременната обществена библиотека – ново качество в комуникацията с потребителите (по примера на три регионални библиотеки в България)*“¹⁷. Разгледани са уебсайтовете на три регионални библиотеки в градове с различно по големина население (Варна, Габрово и Кюстендил), които се оценяват като развити в еднаква степен и в трите библиотеки. Анализът установява, че съвременните средства за комуникации повишават качеството на общуването в библиотеките както по отношение на използването на техните ресурси, така и по отношение на активността на потребителите.

В статията „*Информационната култура в контекста на професионалните компетентности на съвременния библиотекар*“ се разглежда същността на понятията информационна грамотност и информационна култура; новите предизвикателства, с които трябва да се справи библиотекарят в информационното общество и мястото им в новите компетентности в картата на знанията и уменията на библиотечните специалисти¹⁸. Идентифицират се допирните точки на информационната култура и библиотеката. Информационната култура е условие за ползване на библиотечните ресурси. В съвременните програми и услуги на библиотеката се предлага обучение по информационна грамотност и поэтапно формиране на информационна култура като необходим елемент от личностното развитие.

В доклада *Аспекти на свободата в контекста на библиотеката* Е. Попова разсъждава върху многоаспектната взаимовръзка между библиотеката и свободата¹⁹. Свободата на достъпа до богатите ресурси на съвременната библиотека, разнообразието от източници, които предлага и най-вече свободата на избора тя определя като ключови в изграждането на знаещата и можеща личност. Връзката между библиотеката и свободата е илюстрирана чрез изчерпателното представяне на свободата като съдържание в ресурсите на библиотеката, в разнообразието от видове документи, техните формати и жанрове в библиотечните колекции.

¹⁷ **Попова**, Ели. Уеб сайтът на съвременната обществена библиотека – ново качество в комуникацията с потребителите (по примера на три регионални библиотеки в България). В: *Коммуникативные возможности современных музеев, библиотек и архивов: Сб. материалов VIII междунар. музейных чтений „Современные проблемы музеологии“*, Вып. 6, Орел, 16–17 мая 2017 г. [електронен ресурс]. Орел: ФГБОУ ВО „Орловский государственный институт культуры“, 2018. Достъпно от: <https://yadi.sk/mail/?hash=s-Dhi80TwZIUyby4AagCbhVUhamBjEBzFWsUSWmxgoJ8%3D>

¹⁸ **Попова**, Ели. Информационната култура в контекста на професионалните компетентности на съвременния библиотекар. В: *ББИА онлайн*, 2017, № 1, с. 10–14.

¹⁹ **Попова**, Ели. Аспекти на свободата в контекста на библиотеката. В: *Свободата вчера, свободата днес, свободата утре – на върха на копчето ли е?: Сб. докл. от междунар. науч. конф., 25–26 април 2017 г., Регионална библ. „Любен Каравелов“*. Русе: Регионална библ. „Любен Каравелов“, 2017, с. 278–288.

Докладът „Проектиране на иновативни услуги за потребителите“ разглежда темата в контекста на активното присъствие на библиотеки, музеи и архиви в дигиталната среда²⁰. Изяснена е същността на понятието „иновация“. Проектирането на иновативни услуги се анализира от гледна точка на ефективността и индикаторите, с които тя се измерва в библиотеките. Представени са факторите, от които зависи проектирането на иновативни услуги.

Проблемите, свързани с висшето образование по библиотечно-информационни науки също са обект на научните интереси на Е. Попова. Статията „Дигитализация на културното наследство“ в контекста на модерното образование по библиотечно-информационни науки. Идеи и практики в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, написана в съавторство с проф. Цв. Панчева, титуляр на дисциплината, разглежда настоящата структура на обучението по дигитализация на културното наследство, провеждано в катедра БНИКП в Софийския университет „Св. Климент Охридски“²¹. Представени са курсовете в бакалавърските и магистърски програми, идеите и принципите, заложили във формите на преподаване. Изтъкнато е значението на задълбочаващата се връзка между теоретичната подготовка на студентите и практическите им познания и умения. Очертани са перспективите на развитие на учебната програма и стратегическите цели, които си поставя. Проследена е и дейността на създадените към отделни факултети и катедри дигитални центрове и ресурсни бази и тяхното използване в учебната, изследователската и проектната дейност. Статията с малки промени и допълнения е публикувана и на руски език²².

Статията „Мястото на „Теренна практика 2“ (ТП2) в модерното образование по специалност „Библиотечно-информационни науки“ (БИН). Резултати, опит, перспективи“ разглежда мястото на новата дисциплина „Теренна практика 2“ в учебния план на Катедра БНИКП²³. Целта е студентите да се

²⁰ **Попова**, Ели. Проектиране на иновационни услуги за потребителите. В: *Архиви, библиотеки, музеи в интерактивния свят: международна видеоконференция, София-Орел, 15 май 2020 г.: Сб. с докл.* София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2021, с. 56–67.

²¹ **Панчева**, Цветанка, **Попова**, Ели. „Дигитализация на културното наследство“ в контекста на модерното образование по библиотечно-информационни науки. Идеи и практики в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В: *Библиотеки, четене, комуникации: Петнадесета нац. науч. конф. с междунар. участие, Велико Търново, 17–18 ноем. 2016 г.*, 2017, с. 24–33.

²² **Панчева**, Цветанка, **Попова**, Ели. Обучение по оцифровка на документи в рамките на библиотечно-информационното образование в България и в контекста на съвременните европейски изисквания (идеи и практики в Софийския университет „Св. Климент Охридски“). В: *Сахаровски четения – 2017: Сб. статей по материалам VI междунар. науч.-практ. конф., Санкт-Петербург, 1–2 декември 2017 г.* Санкт-Петербург: Культ-Информ-Пресс, 2017, с. 154–159.

²³ **Попова**, Ели. Мястото на „Теренна практика 2“ (ТП2) в модерното образование по специалност „Библиотечно-информационни науки“ (БИН). Резултати, опит, перспек-

поставят в реална работна среда, където да приложат придобитите знания, да овладеят нови знания и практически умения за работа в културните институции. Представени са изводите от анкетно проучване сред студентите, които доказват полезността на обновената програма по дисциплината и съдържат насоки за постигането на по-добри резултати. Дадени са конкретни препоръки за повишаване на ефективността на учебната дисциплина.

На дигитализацията на културното наследство е посветен докладът в съавторство с проф. Цв. Панчева „*Интересно и любопитно за виното – в дигитални текстове и образи от света и България*“²⁴. Авторките по интригуващ начин разкриват присъствието на темата за виното в дигиталните портали и библиотеки. Представени са разнообразни видове дигитални документи за виното, издирени от Световната дигитална библиотека, Европеана, от национални и регионални дигитални библиотеки. Проучването доказва върху огромното разнообразие от теми, сфери на дейност, области на обществен живот и на отделния човек, свързани с виното. Акцентира се на българските публикации по темата, идентифицирани в Европеана и националните и регионални дигитални библиотеки.

Няколко публикации на Е. Попова разглеждат различни аспекти на съвременното развитие на библиотеките и техните функции²⁵.

В студията „*Въздействие и резултатност на библиотеката в съвременните измерения на институцията и нейния персонал*“ авторката разсъждава върху въздействието и резултатността, които библиотеката създава за общностите и индивидуалните потребители²⁶. Предлага се един нов поглед върху

тивни. В: *Културната памет във времето и пространството: Сб. посветен на 65-год. юбил. на проф. д.изк.н. Симеон Недков*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2018, с. 893–903.

²⁴ **Панчева**, Цветанка, **Попова**, Ели. Интересно и любопитно за виното – в дигитални текстове и образи от света и България. Във: *Виното – история и вдъхновение: Сб. докл. от Нац. науч. конф. с междунар. участие, 25–26 април 2016 г., Русе*. Русе: Регионална библ. „Любен Каравелов“, 2016, с. 213–221.

²⁵ **Попова**, Ели. Стойността на библиотеката в новите реалности на съвременния свят. В: *Музеи, библиотеки и архиви в реалиях съвременного мира: Сб. материалов X междунар. музейных чтений „Современные проблемы музеологии“, Орел, 20 мая 2021 г. Вып. 9*. Орел: Орловский гос. инст. культуры, 2021, с. 127–134; **Попова**, Ели. Всеобщата връзка, отразена в библиотечните пространства. В: *Предизвикателствата на миналото, трансформирани в бъдещето: Сб. с докл. от междунар. науч. конф., 27–28 април 2023 г. Т. 1*. Русе: Регионална библ. „Любен Каравелов“, 2023, с. 185–200; **Попова**, Ели. Социалната функция на библиотеките в подкрепа на преодоляването на структурното насилие в обществото. В: *Структурно насилие и човешко достойнство: Сб. статии от академична конф.* София: Изток-Запад, 2023, с. 199–208.

²⁶ **Попова**, Ели. Въздействие и резултатност на библиотеката в съвременните измерения на институцията и нейния персонал. В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Философски факултет. Библиотечно-информационни науки*, 2019, Т. 11, с. 7–39.

механизмите за утвърждаването на библиотечната институция сред съвременните публични институции за информация, образование и култура, посочват се компоненти, които да бъдат използвани за изграждането и укрепването на нейния авторитет и обществен престиж. Изказаните становища се базират на тенденциите в представянето на библиотеката, както и върху теорията на организацията, организационното поведение и организационната култура. Посочените въздействия разкриват пазарната ниша за библиотечните продукти и услуги и очертават нов подход за видимостта на библиотеката в обществото.

Студията „*Образователните функции на институциите на паметта, отразени в политики, в перспективи и в добри практики*“ разглежда образователната функция на институциите на паметта и по-специално на библиотеките, отразена в международни и европейски документи и политики²⁷. Проследяват се съвременните тенденции в развитието на библиотеките и тяхната образователна функция. Разгледана е реализацията на образователната функция в институциите на паметта в контекста на съвременното обществено развитие и единното информационно пространство на знанието.

Резултат от стремежа на Е. Попова да привлече вниманието на по-широка и неспециализирана аудитория не само от академичните среди към съвременното състояние на библиотеките е книгата ѝ „*Library and Society: Contemporary challenges*“²⁸. Тя съдържа шест теми по проблемите на модерните библиотеки и техните потребители, които вече са публикувани в различни български издания: *Технологията и човешкият фактор във формулата за ефективност на модерната библиотека*; *Ролята на потребителите в опазването на културното наследство*; *Отношението на библиотеките към потребителите определя настоящето и бъдещето на институциите*; *Ценността на библиотеката в съвременните измерения на институцията и нейния персонал*; *Библиотеката – пространство за комуникация между хората и културите*. Авторката поддържа позицията, че „*библиотеките остават съкровищници, неоправдано неизползвани от съвременните поколения. За твърде много хора, подчинени и обсебени от технологичните придобивки на 21 век, те са неоткрит и неочетен източник на знание и информация*“²⁹.

Най-новите публикации на Е. Попова отразяват резултатите от работата по научни проекти³⁰. „*Нови подходи за присъствието на българските регионал-*

²⁷ **Попова**, Ели. *Образователните функции на институциите на паметта, отразени в политики, в перспективи и в добри практики*. В: *Образователни функции на институциите на паметта (Библиотеки, музеи, архиви): Сб. с докл. и материали от дискуссионна кръгла маса, София, 1 дек. 2020 г.* София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2020, с. 91–116.

²⁸ **Попова**, Ели. *Library and society: contemporary challenges*. Sofia: St. Kliment Ohridski Univ. Press, 2021, 106 p.

²⁹ *Пак там*, с. 8 (прев. автора).

³⁰ **Попова**, Ели. *Уеб сайтовете на регионалните библиотеки – портали към знание за всички*. In: *Knowledge – International Journal*, Vol. 51, 2022, No 2, p. 307–312; **Попова**,

ни библиотеки във виртуалното пространство“ в съавторство с доц. А. Дончева обобщава резултатите от изследване на Катедра БНИКП на тема „Оценка на информационната стойност на уеб сайтовете на регионалните библиотеки (РБ) в България. Конструирание на препоръчителен модел на уеб сайт, отразяващ резултатите от дейността на регионалната библиотека”³¹. Проучено е състоянието на уеб сайтовете на 27-те РБ по система от показатели, представени в матрица. Анализирани са и уеб сайтовете на 12 обществени библиотеки в Европа по аналогични показатели. Събраните и систематизирани данни служат за установяване на състоянието на уеб сайтовете на българските РБ, както и за сравнителен анализ на подходите в изграждането им в България и в някои европейски страни. Резултатите от проучванията, направените сравнения и съпоставки служат за основа при разработването на примерен модел за информационна архитектура на уеб сайтовете на РБ. Принципиите за тяхното изграждане са насочени към съвременни подходи за атрактивното представяне на ефективността на обществените библиотеки във виртуалното пространство.

В заключителното издание по проекта „Достъпност на информационни е-услуги на регионалните библиотеки“ на Катедра БНИКП, Е. Попова е съавтор на глава от книгата, която разглежда практиката на РБ при разработване и предоставяне на е-услуги и изискванията към персонала за разработване и поддържане на е-услуги³².

Без да претендира за изчерпателност, направеният преглед на по-значимите публикации на Е. Попова показва, че „червената нишка“ в тях са измеренията

Ели. Некоторые акценты из веб-сайтов общественных библиотек. В: *Сахаровские чтения-2023: Сб. материалов IX междунар. науч.-практич. конф. Посвящается Году педагога и наставника и 105-летию института. Санкт-Петербург, 30 ноября – 01 декабря 2023 г.* Санкт-Петербург: Русская христианская гуманитарная академия им. Ф.М. Достоевского, 2023, с. 140–144; **Попова**, Ели. Книгата и четенето като акценти в уеб сайтовете на регионалните библиотеки (проучване). В: *Женските лица на историята: Сб. в чест на проф. Красимира Даскалова*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2024, с. 486–506.

³¹ **Дончева**, Анета, **Попова**, Ели. Нови подходи за присъствието на българските регионални библиотеки във виртуалното пространство (Изследване на Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ (БИНКП) на СУ на тема „Оценка на информационната стойност на уеб сайтовете на регионалните библиотеки (РБ) в България. Конструирание на препоръчителен модел на уеб сайт, отразяващ резултатите от дейността на регионалната библиотека.”). В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Философски факултет. Библиотечно-информационни науки*, 2017, Т. 9, с. 43–58.

³² **Попова**, Ели. Практиката на регионалните библиотеки при разработване и предоставяне на е-услуги и изискванията към персонала за разработване и поддържане на е-услуги. В: *Достъпност на информационните електронни услуги на регионалните библиотеки*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2023, с. 91–109.

на съвременната модерна библиотека и нейната ефективност в контекста на информационното общество, като акцентира върху ролята на библиотечния персонал и кариерното му развитие, адекватността на библиотечните услуги на обществените и индивидуални информационни потребности.

ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В изложението се опитам да се дистанцирам от личните си пристрастия и да бъда обективна. Накрая ще си позволя да споделя защо ценя и уважавам Е. Попова. Наред с професионалните ѝ качества, бих искала да отбележа и някои характерни лични качества. Интелигентна, деликатна и скромна, романтична натура с богата душевност, ерудиция и задълбочени интереси в областта на литературата и изкуството. Личност с активна гражданска позиция, тя активно защитава хуманни и общочовешки каузи, в които вярва. Взискателна и самокритична към себе си, амбициозна и отговорна личност с неспокоен и търсец дух, която никога не се задоволява с постигнатото – това са само част от качества, които определят нейната принадлежност към елита на нашата библиотечна общност. С преподавателската си и изследователска дейност тя допринася не само за създаването на висококвалифицирани библиотечни специалисти, но и за формирането на толкова важните за успешната им реализация мотивация и любов към професията.

Ели, бъди здрава и запази своя търсец и неспокоен дух още дълги години!

ЦИТИРАНИ ИЗТОЧНИЦИ:

Дончева, Анета, **Попова**, Ели. Нови подходи за присъствието на българските регионални библиотеки във виртуалното пространство (Изследване на Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ (БИНКП) на СУ на тема „Оценка на информационната стойност на уеб сайтовете на регионалните библиотеки (РБ) в България. Конструирание на препоръчителен модел на уеб сайт, отразяващ резултатите от дейността на регионалната библиотека.“). В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*. Философски факултет. Библиотечно-информационни науки, 2017, Т. 9, с. 43–58.

Младенова, Мария Вутова. Сериозен изследователски труд по проблемите на кариерното развитие на библиотечния персонал в България. В: *ББИА онлайн*, 2017, № 3, с. 46–48.

Панчева, Ц. Х., **Попова**, Е. Д. Обучение по оцифровка на документи в рамките на библиотечно-информационното образование в България и в контекста на европейските изисквания (идеи и практики в Софийския университет „Св. Климент Охридски“). В: *Сахаровски четения – 2017: Сб. статии по материалите на VI международна науч.-практическа конференция, Санкт-Петербург, 1–2 декември 2017 г.* Санкт-Петербург: Культ-Информ-Пресс, 2017, с. 154–159.

Панчева, Цветанка, **Попова**, Ели. „Дигитализация на културното наследство“ в контекста на модерното образование по библиотечно-информационни науки. Идеи

и практики в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В: *Библиотеки, четене, комуникации. Петнадесета нац. науч. конф. с международ. участие, Велико Търново, 17–18 ноем. 2016 г., 2017*, с. 24–33.

Панчева, Цветанка, **Попова**, Ели. Интересно и любопитно за виното – в дигитални текстове и образи от света и България. Във: *Виното – история и вдъхновение: Сб. докл. от Нац. науч. конф. с международ. участие, 25–26 април 2016 г., Русе*. Русе: Регионална библ. „Любен Каравелов“, 2016, с. 213–221.

Попова, Ели, **Карачоджукова**, Надя. Изследване представянето на ефективността на регионалните библиотеки във виртуалното пространство: услугите, достъпът и възможностите за комуникации с потребители, представени на уебсайтовете на обществените библиотеки. В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Философски факултет. Библиотечно-информационни науки*, 2017, Т. 9, с. 81–115.

Попова, Ели. Официалните издания: възможности за сътрудничество между Народната библиотека и публичните библиотеки. В: *Библиотеката – минало и настояще: Юбил. сб., посветен на 125-год. на Нар. библ. „Св. св. Кирил и Методий“*. София: Нар. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2005, с. 145–149.

Попова, Ели. Акценти в развитието на библиотечната организация и на библиотечния персонал в контекста на информационното общество. В: *Лидерство и организационно развитие [онлайн]: Сб. с докл. [от] международ. науч. конф., Китев, България, 16–19 юни 2016*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2016, с. 471–477. Достъпно от: <https://unipress.bg/image/catalog/1pdf/6.pdf>. Прегледан на 02.01.2023.

Попова, Ели. Аспекти на свободата в контекста на библиотеката. В: *Свободата вчера, свободата днес, свободата утре – на върха на копието ли е?: Сб. докл. от международ. науч. конф., 25–26 април 2017 г., Регионална библиотека „Любен Каравелов“*. Русе: Регионална библ. „Любен Каравелов“, 2017, с. 278–288.

Попова, Ели. Атестацията на библиотечните служители – знак за качество и ефективност. В: *Ефективността на библиотеките и подготовката на библиотечните кадри – залог за тяхното бъдеще: Докл. от XXII нац. конф. на ББИА, София, 6–7 юни 2013 г.* София: Бълг. библ.-информ. асоц., 2014, с. 95–104.

Попова, Ели. Библиотечната професия и поведението на библиотекаря – стара тема с ново съдържание. В: *Библиотеките днес – иновативни политики и практики: Докл. от XXII нац. конф. на ББИА, София, 7–8 юни 2012 г.* София: Бълг. библ.-информ. асоц., 2012, с. 151–158.

Попова, Ели. Богати фондове от български и чужди официални издания. В: *Библиотека*, 2003, № 6, с. 72–75.

Попова, Ели. Българската библиотечно-информационна асоциация и координацията, кооперирането и комуникацията в професионалната общност. В: *Годишник на Български информационен консорциум*. 2014 [за 2013], с. 37–40.

Попова, Ели. Българските библиотеки и информацията за Европейския съюз. В: *Библиотека*, 2006, № 2, с. 5–13.

Попова, Ели. Всеобщата връзка, отразена в библиотечните пространства. В: *Предизвикателствата на миналото, трансформирани в бъдещето: Сб. с докл. от международ. науч. конф., 27–28 април 2023 г. Т. 1*. Русе: Регионална библ. „Любен Каравелов“, 2023, с. 185–200.

- Попова**, Ели. Въздействие и резултатност на библиотеката в съвременните измерения на институцията и нейния персонал. В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*. Философски факултет. Библиотечно-информационни науки, 2019, Т. 11, с. 7–39.
- Попова**, Ели. Въздействие на организационната култура върху ефективността на библиотеката. В: *Библиотеките, културното наследство и паметта. Сб. в чест на проф. дн Цветанка Панчева*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2022, с. 343–364.
- Попова**, Ели. Европейската тема и читателите в навечерието на приемането ни в ЕС. В: *Библиотека*, 2007, № 2, с. 38–41.
- Попова**, Ели. Информационната култура в контекста на професионалните компетентности на съвременния библиотекар. В: *ББИА онлайн*, 2017, № 1, с. 10–14.
- Попова**, Ели. *Кариерно развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество. Ч. 1, Проучвания 2012–2015*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2016, 245 с.
- Попова**, Ели. Книгата и четенето като акценти в веб сайтовете на регионалните библиотеки (проучване). В: *Женските лица на историята: Сб. в чест на проф. Крастимира Даскалова*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2024, с. 486–506.
- Попова**, Ели. Модели за кариерно развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество (концептуални насоки и подходи). В: *Литература... Наука... Библиография: Сб., посветен на 70-год. юбилей на доц. д-р Татяна Янакиева*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2014, с. 204–215.
- Попова**, Ели. Мястото на „Теренна практика 2“ (ТП2) в модерното образование по специалност „Библиотечно-информационни науки“ (БИН). Резултати, опит, перспективи. В: *Културната памет във времето и пространството: Сб. посветен на 65-год. юбилей на проф. д.изк.н. Симеон Недков*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2018, с. 893–903.
- Попова**, Ели. Национална мрежа на Европейските документални центрове у нас. В: *Библиотека*, 2002, № 4–5, с. 81–83.
- Попова**, Ели. Некоторые акценты из веб-сайтов общественных библиотек. В: *Сахаровские чтения-2023: Сб. материалов IX междунар. науч.-практич. конф. Посвящается Году педагога и наставника и 105-летию института. Санкт-Петербург, 30 ноября – 01 декабря 2023 г.* Санкт-Петербург: Русская христианская гуманитарная академия им. Ф.М. Достоевского, 2023, с. 140–144.
- Попова**, Ели. Образователните функции на институциите на паметта, отразени в политики, в перспективи и в добри практики. В: *Образователни функции на институциите на паметта (Библиотеки, музеи, архиви): Сб. с докл. и материали от дискуссионна кръгла маса, София, 1 дек. 2020 г.* София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2020, с. 91–116.
- Попова**, Ели. По повод на едно съвещание. В: *Библиотека*, 1994, № 2, с. 13–16.
- Попова**, Ели. *Потребители и ползване на библиотеките*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2019, 264 с.
- Попова**, Ели. Практиката на регионалните библиотеки при разработване и предоставяне на е-услуги и изискванията към персонала за разработване и поддържане на е-услуги. В: *Достъпност на информационните електронни услуги на регионалните библиотеки*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2023, с. 91–109.

- Попова**, Ели. Проектиране на иновационни услуги за потребителите. В: *Архиви, библиотеки, музеи в интерактивния свят: международна видеоконференция, София-Орел, 15 май 2020 г.*: Сб. с докл. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2021, с. 56–67.
- Попова**, Ели. Публичните библиотеки и мястото им в разпространяването на информация за Европейския съюз: Модел за включването на националната библиотечна мрежа в изграждането на информационната стратегия за ЕС. В: *Обществената отговорност на публичните библиотеки и тяхната роля в демократичното общество: Докл. от Нац. конф. [на СБИР], Евксиноград, 24–26 септември 2003 г.* – София: Съюз на библ. и информ. работници, 2003, с. 55–60.
- Попова**, Ели. Регионалните библиотеки и предизвикателствата на времето (научни или общообразователни са регионалните библиотеки). В: *Общодостъпните библиотеки и предизвикателството на промените: Докл. [от] Нац. конф. [на СБИР], 30–31 окт. 1997 г., Благоевград.* София: Съюз на библ. и информ. работници; Регионална библ. – Благоевград, 1998, с. 25–30.
- Попова**, Ели. Служебните публикации в отдел „Официални издания“ – ползването им по хронологичен, тематичен и езиков признак. В: *Библиотека*, 2006, № 3–4, с. 21–25.
- Попова**, Ели. Социалната значимост на обществената библиотека през призмата на съвременните пространства за межкултурен диалог. В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Философски факултет. Библиотечно-информационни науки*, 2017, Т. 9, с. 7–42.
- Попова**, Ели. Социалната функция на библиотеките в подкрепа на преодоляването на структурното насилие в обществото. В: *Структурно насилие и човешко достойнство: Сб. статии от академична конф.* София: Изток-Запад, 2023, с. 199–208.
- Попова**, Ели. Стойността на библиотеката в новите реалности на съвременния свят. В: *Музеи, библиотеки и архиви в реалиях на съвременния свят: Сб. материали на Х Международ. музейни четения „Современные проблемы музеологии“*, Орел, 20 май 2021 г. Вып. 9. Орел: Орловский гос. инст. культуры, 2021, с. 127–134.
- Попова**, Ели. Съвременното управление на човешките ресурси и неговата роля за ефективността на библиотечната организация. В: *Библиотеката на XXI век – практики, комуникации, ефективност: Сб. с докл. от Нац. конф. с международ. участие, 8–9 септ. 2016 г., Шумен.* Шумен: Регионална библ. „Стилиан Чилингиров“, 2016, с. 151–164.
- Попова**, Ели. Технологията и човешкият фактор във формулата за ефективност на съвременната библиотека. В: *Музеи, библиотеки и архиви как центрове на съвременните изследвания: Сб. материали на IX Международ. музейни четения „Современные проблемы музеологии“* Орел, 15–16 май 2019 г. Вып. 7. Орел: Орловский гос. инст. культуры, 2019, с. 144–150.
- Попова**, Ели. Уеб сайтовете на регионалните библиотеки – портали към знание за всички. In: *Knowledge – International Journal*, Vol. 51, 2022, No 2, p. 307–312.
- Попова**, Ели. Уеб сайтът на съвременната обществена библиотека – ново качество в комуникацията с потребителите (по примера на три регионални библиотеки в България). В: *Коммуникативные возможности современных музеев, библиотек и архивов: Сб. материалов VIII междунар. музейных чтений „Современные проблемы музеологии“*, Вып. 6, Орел, 16–17 мая 2017 г. [електронен ресурс]. Орел:

ФГБОУ ВО „Орловский государственный институт культуры“, 2018. Доступно от: <https://yadi.sk/mail/?hash=sDhi80TwZIUyby4AagCbhVUhamBjEBzFWsUSWm xgoJ8%3D>

Попова, Ели. Читателите на отдел „Официални издания“ и тяхното обслужване. В: *Библиотека*, 2003, № 3, с. 31–35.

Русинова, Евгения Стефанова. [Рецензия за книгата **Попова**, Е. Карьерно развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество. Ч. 1, Прочувания 2012–2015]. В: *Наука*, 2017, № 4, с. 78.

Попова, Ели. *Library and society: contemporary challenges*. Sofia: St. Kliment Ohridski Univ. Press, 2021, 106 p.

REFERENCES:

Doncheva, Aneta, Popova, Eli. Novi podhodi za prisastviето na balgarskite regionalni biblioteki vav virtualното prostranstvo (Izledvane na Katedra „Bibliotekoznanie, nauchna informatsia i kulturna politika“ (BINKP) na SU na tema „Otsenka na informatsionnata stoinost na ueb saytovete na regionalnite biblioteki (RB) v Bulgaria. Konstruirane na preporachitelen model na ueb sayt, otrazyavasht rezultatite ot deynostta na regionalnata biblioteka.”). V: *Godishnik na Sofiyskia universitet „Sv. Kliment Ohridski“*. *Filosofski fakultet. Bibliotechno-informatsionni nauki*, 2017, T. 9, s. 43–58.

Mladenova, Maria Vutova. Seriozen izsledovatelски труд po problemite na kariernoto razvitiе na bibliotечния personal v Bulgaria. V: *BBlA onlayn*, 2017, № 3, s. 46–48.

Pancheva, Ts. H., Popova, E. D. Obuchenie po otsifrovke dokumentov v ramkah bibliotechno-informatsionnogo obrazovaniа v Bolgarii i v kontekste sovremennyh evropeyskih trebovaniy (idei i praktiki v Sofiyskom universitete Sv. Klimenta Ohridskogo). V: *Saharovskie chenia – 2017: Sb. statey po materialam VI mezhdunar. nauch.-praktich. konf., Sankt-Peterburg, 1–2 dekabrya 2017 g.* Sankt-Peterburg: Kulyt- Inform-Press, 2017, s. 154–159.

Pancheva, Tsvetanka, Popova, Eli. „Digitalizatsia na kulturnoto nasledstvo“ v konteksta na modernoto obrazovanie po bibliotechno-informatsionni nauki. Idei i praktiki v Sofiyskia universitet „Sv. Kliment Ohridski“. V: *Biblioteki, chetene, komunikatsii: Petnadeseta nats. nauch. konf. s mezhdunar. uchastie, Veliko Tarnovo, 17–18 noem. 2016 g.*, 2017, s. 24–33.

Pancheva, Tsvetanka, Popova, Eli. Interesno i lyubopitno za vinoto – v digitalni tekstove i obrazi ot sveta i Bulgaria. Vav: *Vinoto – istoria i vdahnovenie: Sb. dokl. ot Nats. nauch. konf. s mezhdunar. uchastie, 25–26 april 2016 g.*, Ruse. Ruse: Regionalna bibl. „Lyuben Karavelov“, 2016, s. 213–221.

Popova, Eli, Karachodzhukova, Nadya. Izledvane predstavyaneto na effektivnostta na regionalnite biblioteki vav virtualното prostranstvo: uslugite, dostapat i vazmozhnostite za komunikatsii s potrebiteli, predstaveni na uebsaytovete na obshtestvenite biblioteki. V: *Godishnik na Sofiyskia universitet „Sv. Kliment Ohridski“*. *Filosofski fakultet. Bibliotechno-informatsionni nauki*, 2017, T. 9, s. 81–115.

Popova, Eli. Ofitsialnite izdaniа: vazmozhnosti za satrudnichestvo mezhdu Narodnata biblioteka i publichnite biblioteki. V: *Bibliotekata – minalo i nastoyashte: Yubil. sb., posveten na 125-god. na Nar. bibl. „Sv. sv. Kiril i Metodiy“*. Sofia: Nar. bibl. „Sv. sv. Kiril i Metodiy“, 2005, s. 145–149.

- Popova, Eli.** Aktsenti v razvitiето na bibliotechnata organizatsia i na bibliotechnia personal v konteksta na informatsionnoto obshtestvo. V: *Liderstvo i organizatsionno razvitie [onlayn]: Sb. s dokl. [ot] mezhdunar. nauch. konf., Kiten, Bulgaria, 16–19 yuni 2016.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2016, s. 471–477. Dostapno ot: <https://unipress.bg/image/catalog/1pdf/6.pdf>. Pregledan na 02.01.2023.
- Popova, Eli.** Aspektite na svobodata v konteksta na bibliotekata. V: *Svobodata vchera, svobodata dnes, svobodata utre – na varha na kopieto li e?: Sb. dokl. ot mezhdunar. nauch. konf., 25–26 april 2017 g., Regionalna biblioteka „Lyuben Karavelov“.* Ruse: Regionalna bibl. „Lyuben Karavelov“, 2017, s. 278–288.
- Popova, Eli.** Atestatsiyata na bibliotechnite sluzhiteli – znak za kachestvo i efektivnost. V: *Efektivnostta na bibliotekite i podgotovkata na bibliotechnite kadri – zalog za tyahното badeshte: Dokl. ot HHII nats. konf. na BBIA, Sofia, 6–7 yuni 2013 g.* Sofia: Balg. bibl.-inform. asots., 2014, s. 95–104.
- Popova, Eli.** Balgarskata bibliotechno-informatsionna asotsiatsia i koordinatsiyata, kooperirano i komunikatsiyata v profesionalnata obshtnost. V: *Godishnik na Balgarski informatsionen konsortsium. 2014 [za 2013],* s. 37–40.
- Popova, Eli.** Balgarskite biblioteki i informatsiyata za Evropeyskia sayuz. V: *Biblioteka,* 2006, № 2, s. 5–13.
- Popova, Eli.** Bibliotechnata profesia i povedeniето na bibliotekarya – stara tema s novo sadarzhanie. V: *Bibliotekite dnes – inovativni politiki i praktiki: Dokl. ot XXII nats. konf. na BBIA, Sofia, 7–8 yuni 2012 g.* Sofia: Balg. bibl.-inform. asots., 2012, s. 151–158.
- Popova, Eli.** Bogati fondove ot balgarski i chuzhdi ofitsialni izdania. V: *Biblioteka,* 2003, № 6, s. 72–75.
- Popova, Eli.** Chitatelite na otdel „Ofitsialni izdania“ i tyahното obsluzhvane. V: *Biblioteka,* 2003, № 3, s. 31–35.
- Popova, Eli.** Evropeyskata tema i chitatelite v navecheriето na priemaneto ni v ES. V: *Biblioteka,* 2007, № 2, s. 38–41.
- Popova, Eli.** Informatsionnata kultura v konteksta na profesionalnite kompetentnosti na savremennia bibliotekar. V: *BBIA onlayn,* 2017, № 1, s. 10–14.
- Popova, Eli.** *Karierno razvitie na bibliotechnia personal v konteksta na informatsionnoto obshtestvo. Ch. 1, Prouchvania 2012–2015.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2016, 245 s.
- Popova, Eli.** Knigata i cheteneto kato aktsenti v ueb saytovete na regionalnite biblioteki (prouchvane). V: *Zhenskite litsa na istoriyata: Sb. v chest na prof. Krasimira Daskalova.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2024, s. 486–506.
- Popova, Eli.** *Library and society: contemporary challenges.* Sofia: St. Kliment Ohridski Univ. Press, 2021, 106 p.
- Popova, Eli.** Modeli za karierno razvitie na bibliotechnia personal v konteksta na informatsionnoto obshtestvo (kontseptualni nasoki i podhodi). V: *Literatura... Nauka... Bibliografia: Sb., posveten na 70-god. yubiley na dots. d-r Tatyana Yanakieva.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2014, s. 204–215.
- Popova, Eli.** Myastoto na „Terenna praktika 2“ (TP2) v modrenoto obrazovanie po spetsialnost „Bibliotechno-informatsionni nauki“ (BIN). Rezultati, opit, perspektivi. V: *Kulturnata pamet vav vremeto i prostranstvoto: Sb. posveten na 65-god. yubiley na prof. d.izk.n. Simeon Nedkov.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2018, s. 893–903.

- Popova, Eli.** Natsionalna mrežha na Evropeyskite dokumentalni tsentreve u nas. V: *Biblioteka*, 2002, № 4–5, s. 81–83.
- Popova, Eli.** Nekotorye aktsenty iz veb-saytov obshtestvennyh bibliotek. V: *Saharovskie chenia-2023: Sb. materialov IH mezhdunar. nauch.-praktich. konf. Posvyashtaetsya Godu pedagoga i nastavnika i 105-letiyu instituta. Sankt-Peterburg, 30 noyabrya – 01 dekabrya 2023 g.* Sankt-Peterburg: Russkaya hristianskaya gumanitarnaya akademija im. F.M. Dostoevskogo, 2023, s. 140–144.
- Popova, Eli.** Obrazovatelnite funksi na institutsiite na pametta, otrazeni v politiki, v perspektivi i v dobri praktiki. V: *Obrazovatelni funksi na institutsiite na pametta (Biblioteki, muzei, arhivi): Sb. s dokl. i materiali ot diskusionna kragla masa, Sofia, 1 dek. 2020 g.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2020, s. 91–116.
- Popova, Eli.** Po povod na edno saveshitanie. V: *Biblioteka*, 1994, № 2, s. 13–16.
- Popova, Eli.** *Potrebiteli i polzване na bibliotekite.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2019, 264 s.
- Popova, Eli.** Praktikata na regionalnite biblioteki pri razrabotvane i predostavyane na e-uslugi i iziskvaniyata kam personala za razrabotvane i poddarzhane na e-uslugi. V: *Dostapnost na informatsionnite elektronni usluzi na regionalnite biblioteki.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2023, s. 91–109.
- Popova, Eli.** Proektirane na inovatsionni usluzi za potrebitelite. V: *Arhivi, biblioteki, muzei v interaktivnia svyat: mezhdunar. videokonferentsia, Sofia-Orel, 15 may 2020 g.: Sb. s dokl.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2021, s. 56–67.
- Popova, Eli.** Publichnite biblioteki i myastoto im v razprostranyavaneto na informatsia za Evropeyskia sayuz: Model za vklyuchvaneto na natsionalnata bibliotechna mrežha v izgrazhdaneto na informatsionnata strategija za ES. V: *Obshtestvenata otgovornost na publichnite biblioteki i tyahnata rolya v demokratichnoto obshtestvo: Dokl. ot Nats. konf. [na SBIR], Evksinograd, 24–26 septemvri 2003 g.* – Sofia: Sayuz na bibl. i inform. rabotnitsi, 2003, s. 55–60.
- Popova, Eli.** Regionalnite biblioteki i predizvikelstvata na vremeto (nauchni ili obshtoobrazovatelni sa regionalnite biblioteki). V: *Obshtodostapnite biblioteki i predizvikelstvoto na promenite: Dokl. [ot] Nats. konf. [na SBIR], 30–31 okt. 1997 g., Blagoevgrad.* Sofia: Sayuz na bibl. i inform. rabotnitsi; Regionalna bibl. – Blagoevgrad, 1998, s. 25–30.
- Popova, Eli.** Savremennoto upravlenie na choveshkite resursi i negovata rolya za effektivnostta na bibliotechnata organizatsia. V: *Bibliotekata na XXI vek – praktiki, komunikatsii, effektivnost: Sb. s dokl. ot Nats. konf. s mezhdunar. uchastie, 8–9 sept. 2016 g., Shumen.* Shumen: Regionalna bibl. „Stiliyan Chilingirov“, 2016, s. 151–164.
- Popova, Eli.** Sluzhebnite publikatsii v otdel „Ofitsialni izdania“ – polzvaneto im po hronologichen, tematischen i ezikov priznak. V: *Biblioteka*, 2006, № 3–4, s. 21–25.
- Popova, Eli.** Sotsialnata funksi na bibliotekite v podkrepa na preodolyavaneto na strukturnoto nasilie v obshtestvoto. V: *Strukturno nasilie i choveshko dostoynstvo: Sb. statii ot akademichna konf.* Sofia: Iztok-Zapad, 2023, s. 199–208.
- Popova, Eli.** Sotsialnata znachimost na obshtestvenata biblioteka prez prizmata na savremennite prostranstva za mezhdukulturen dialog. V: *Godishnik na Sofiyskia universitet „Sv. Kliment Ohridski“. Filosofski fakultet. Bibliotechno-informatsionni nauki*, 2017, T. 9, s. 7–42.

- Popova, Eli.** Stoynostta na bibliotekata v novite realnosti na savremennia svyat. V: *Muzei, biblioteki i arhivy v realiyah sovremennogo mira: Sb. materialov H Mezhdunar. muzeynyh chteniy „Sovremennye problemy muzeologii“*, Orel, 20 maya 2021 g. *Vyp. 9*. Orel: Orlovskiy gos. inst. kulytury, 2021, s. 127–134.
- Popova, Eli.** Tehnologiyata i choveshkiyat faktor vav formulata za effektivnost na savremennata biblioteka. V: *Muzei, biblioteki i arhivy kak tsenry sovremennyh istochnikovedcheskih issledovaniy: Sb. materialov IIXMezhdunar. muzeynyh chteniy „Sovremennye problemy muzeologii“* Orel, 15–16 maya 2019 g. *Vyp. 7*. Orel: Orlovskiy gos. inst. kulytury, 2019, s. 144–150.
- Popova, Eli.** Ueb saytat na savremennata obshtestvena biblioteka – novo kachestvo v komunikatsiyata s potrebitelite (po primera na tri regionalni biblioteki v Bulgaria). V: *Kommunikativnye vozmozhnosti sovremennyh muzeev, bibliotek i arhivov: Sb. materialov VIII mezhdunar. muzeynyh chteniy „Sovremennye problemy muzeologii“*, *Vyp. 6*, Orel, 16–17 maya 2017 g. [elektronen resurs]. Orel: FGBOU VO „Orlovskiy gosudarstvennyy institut kulytury“, 2018. Dostapno ot: <https://yadi.sk/mail/?hash=sDhi80TwZIUyby4AagCbhVUhamBjEBzFWsUSWmxgoJ8%3D>
- Popova, Eli.** Ueb saytovete na regionalnite biblioteki – portali kam znanie za vsichki. In: *Knowledge – International Journal*, Vol. 51, 2022, No 2, p. 307–312.
- Popova, Eli.** Vazdeystvie i rezultatnost na bibliotekata v savremennite izmerenia na institutsiyata i neynia personal. V: *Godishnik na Sofiyския universitet „Sv. Kliment Ohridski“*. *Filosofski fakultet. Bibliotechno-informatsionni nauki*, 2019, T. 11, s. 7–39.
- Popova, Eli.** Vazdeystvie na organizatsionnata kultura varhu effektivnostta na bibliotekata. V: *Bibliotekite, kulturnoto nasledstvo i pametta. Sb. v chest na prof. dn Tsvetanka Pancheva*. Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2022, s. 343–364.
- Popova, Eli.** Vseobshtata vrazka, otrazena v bibliotechnite prostranstva. V: *Predizvikatelstvata na minaloto, transformirani v badeshteto: Sb. s dokl. ot mezhdunar. nauch. konf., 27–28 april 2023 g. T. 1*. Ruse: Regionalna bibl. „Lyuben Karavelov“, 2023, s. 185–200.
- Rusinova, Evgenia Stefanova.** [Retsenzia za knigata Popova, E. Karierno razvitie na bibliotechnia personal v konteksta na informatsionnoto obshtestvo. Ch. 1, Prouchvania 2012–2015]. V: *Nauka*, 2017, № 4, s. 78.